

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และเพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การสร้างเครื่องมือ
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 142 แห่ง รวมประชากรทั้งสิ้น 1,590 คน จำแนกได้ ดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 142 คน
- 2) ครูผู้สอน ที่ทำหน้าที่ด้านวิชาการ หรือระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 1,448 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2555 รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 448 คน ที่คัดเลือกจากประชากร โดยมีวิธีการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 142 คน

ขั้นที่ 2 ครูผู้สอน ที่ทำหน้าที่ด้านวิชาการ หรือระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีวิธีการ ดังนี้

1) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่กับมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน

2) คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอโดยการเทียบบัญชีไตรยางค์ โดยแยกตามรายอำเภอ 4 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบางปะกง อำเภอบางน้ำเปรี้ยวและอำเภอบ้านโพธิ์ เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้ว นำมาเทียบสัดส่วนตามรายอำเภอและใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน			รวม	กลุ่มตัวอย่าง		
	โรงเรียน	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	รวม
เมือง	37	37	523	560	37	111	148
บางปะกง	29	29	303	332	29	64	93
บางน้ำเปรี้ยว	51	51	455	506	51	96	147
บ้านโพธิ์	25	25	167	192	25	35	60
	142	142	1,448	1,590	142	306	448

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 5 ด้าน คือ มุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร การประเมินผลนักเรียน การจัดการโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การประเมินผลการสอนของครู การวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพของครู จำนวน 31 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 8 ด้าน คือ การจัดระบบการบริหารสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การวางแผนพัฒนามาตรฐานการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) (Best and Kahn, 1993, p. 246) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

3.3.2 กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

3.3.3 สร้างแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

3.3.4 เสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ

3.3.5 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความตรงโดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (index of items objective congruence: IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ทั้งหมด จำนวน 91 ข้อ ผลการหาคุณภาพใช้ได้ทั้งหมด 91 ข้อ (รายละเอียดอยู่ที่ภาคผนวก)

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วย

- (1) นายไพโรจน์ วงศ์จันทร์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสนามจันทร์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
(ด้านเนื้อหา)
- (2) นายอำนาจ บุญประเสริฐ
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
(ด้านเนื้อหา)
- (3) นางทิพย์วรรณ แจ่มไพบูลย์
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
(ด้านภาษา)
- (4) นายกรวัฒน์ นิธิชัย
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
(ด้านภาษา)
- (5) ดร.ปริญญา มีสุข
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
(ด้านสถิติและวิจัย)

3.3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 อำเภอสนมชัยเขตโรงเรียนละ 2 คน จำนวน 15 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน ดังนี้

1. โรงเรียนสนามชัยเขต
2. โรงเรียนสวนป่าอุบลรัตน์
3. โรงเรียนวัดดอนท่านา
4. โรงเรียนบ้านอ่างตะแบก
5. โรงเรียนบ้านหินแร่
6. โรงเรียนบ้านมาบนาดี
7. โรงเรียนบ้านโป่งเจริญ
8. โรงเรียนบ้านนาโพธิ์
9. โรงเรียนพนมอดุลวิทยา 2
10. โรงเรียนวัดบางมะเฟือง
11. โรงเรียนวัดชำป่างาม
12. โรงเรียนบ้านห้วยหิน
13. โรงเรียนบ้านแปลงไผ่-ขุนคลัง
14. โรงเรียนบ้านท่าเลียบ
15. โรงเรียนบ้านนา

3.3.7 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ประกอบด้วย ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นแบบสอบถามของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 31 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น $\alpha = .95$ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นแบบสอบถามของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 60 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น $\alpha = .98$ (รายละเอียดค่าอำนาจจำแนกอยู่ที่ภาคผนวก)

3.3.8 ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ในการขออนุญาตให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

3.4.2 ขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 448 ชุด

3.4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และบางส่วนได้ส่งให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ จำนวน 448 ชุด

3.4.4 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

3.4.5 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไป 448 ชุด ได้รับคืน 448 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (%)

3.5.2 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มาคำนวณเพื่อวิเคราะห์แล้วหาค่าเฉลี่ย (\bar{X} **ผิดพลาด! ไม่ได้กำหนดที่คั่นหน้า**) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายข้อแล้วนำมาแปลความหมายของระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 90-100) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับน้อยที่สุด

3.5.3 การวิเคราะห์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มาคำนวณเพื่อวิเคราะห์แล้วหาค่าเฉลี่ย (\bar{X} **ผิดพลาด! ไม่ได้กำหนดที่คั่นหน้า**) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เป็นรายชื่อแล้วนำมาแปลความหมายของระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 90-100) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับน้อยที่สุด

3.5.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต1 จากกรหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2542, หน้า 197) ดังนี้

ค่า r อยู่ในช่วง .80 ถึง 1.00	หมายความว่ามี	มีความสัมพันธ์ต่อกันสูงมาก
ค่า r อยู่ในช่วง .60 ถึง .79	หมายความว่ามี	มีความสัมพันธ์ต่อกันค่อนข้างสูง
ค่า r อยู่ในช่วง .40 ถึง .59	หมายความว่ามี	มีความสัมพันธ์ต่อกันปานกลาง
ค่า r อยู่ในช่วง .20 ถึง .39	หมายความว่ามี	มีความสัมพันธ์ต่อกันน้อย
ค่า r อยู่ในช่วง .01 ถึง .19	หมายความว่ามี	มีความสัมพันธ์ต่อกันน้อยมาก
ค่า r อยู่ในช่วง 0	หมายความว่ามี	ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน
หากค่า r มีค่าบวก (+)	หมายถึง	ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในทางบวก
หากค่า r มีค่าบวก (-)	หมายถึง	ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในทางลบ

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติสำหรับการวิจัย ดังนี้

3.6.1 สถิติพื้นฐาน

- 1) การแจกแจงความถี่
- 2) ร้อยละ
- 3) ค่าเฉลี่ย (\bar{X} **ผิดพลาด! ไม่ได้กำหนดที่คั่นหน้า**)
- 4) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

3.6.2 สถิติทดสอบสมมติฐาน

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

สำนักวิทยบริการฯ
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี